



УПРАВЛІННЯ У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

вул. Пастерівська, 102, м. Черкаси, 18000, тел.: (0472) 63-85-96, 63-85-59
e-mail: 33903680@ck.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 33903680

від _____ 20__ р. № _____

На № 37-15/VII від 12.06.2020 р.

Черкаська обласна рада

Про хід виконання обласної
цільової соціальної програми
підтримки сім'ї до 2024 року

На виконання обласної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2024 року, затвердженої рішенням сесії обласної ради від 12.06.2020 № 37-15/VII, надаємо інформацію згідно з додатком

Додаток: на 26 арк. в 1 прим.

Начальник управління

Іван СОЛОДКИЙ

Тетяна Жукович (0472) 63 -85 59

Черкаська обласна державна адміністрація
№ 02/14/01-09//2509 від 26.01.2024



Черкаська обласна рада



490/01-123 від 07.02.2024

**Інформація про стан виконання заходів обласної соціальної
програми підтримки сім'ї до 2024 року
(рішення сесії від 12.06.2020 № 37-15/VII)
за 2023 рік**

№ з/п	Найменування завдання	Найменування заходу	Виконавці	Стан виконання
1.	Підвищення в суспільстві престижу сім'ї, утвердження пріоритетності сімейних цінностей, підвищення ролі батьків у вихованні дитини	1) проведення заходів, зокрема, засідань за круглим столом, брифінгів, семінарів, спрямованих на збереження та популяризацію національних культурних сімейних традицій і цінностей, підвищення престижу багатодітних сімей	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації, (далі – облдержадміністрація); Управління культури та охорони культурної спадщини облдержадміністрації; Черкаський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, (далі – ОЦСССДМ); Служба у справах дітей облдержадміністрації; районні державні адміністрації (далі – райдержадміністрації); виконавчі комітети міських рад міст обласного значення (далі – міськвиконкоми) (за згодою); об'єднані територіальні громади, (далі – ОТГ) (за згодою);	З метою системного інформування громадськості щодо розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування начальником Служби у справах дітей Черкаської обласної державної адміністрації 26.10.2023 та 09.11.2023 означену тему висвітлено під час брифінгу в медіацентрі Черкаської обласної військової адміністрації та у прямому ефірі на ТРК „ВІККА“ відповідно. Служби у справах дітей райдержадміністрацій, міських, сільських, селищних рад територіальних громад (далі – РДА, ТГ) беруть участь у координаційних нарадах, круглих-столах, семінарах, тренінгах, онлайн вебінарах, просвітницьких заходах для дітей та батьків з питань популяризації національних, культурних сімейних традицій і цінностей. Дана тема широко висвітлюється на шпальтах періодичних видань „Черкаський край“, „Вечірні Черкаси“, у місцевих інтернет-виданнях, офіційній сторінці Служби у справах дітей Черкаської обласної державної адміністрації у соціальній мережі Фейсбук, регулярно транслюються відповідні телесюжети на телеканалах „UA: ЧЕРКАСИ“, „ВІККА“, „Ільдана“, „Антена“, „Жасмін“. За 2023 рік службою у справах дітей організовані та проведені 52 засідання Комісії з питань захисту прав дитини виконавчого комітету Черкаської міської ради, на яких розглянуто 1177 питань щодо сприяння забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, сімейне виховання та всебічний розвиток. У 2023 році забезпечено своєчасну передачу 1 500 посвідчень батьків та дітей з багатодітних сімей на районні військові

			громадські організації (за згодою)	адміністрації, територіальні громади. На офіційному веб-порталі Черкаської обласної державної адміністрації розміщено матеріали відповідної тематики, зокрема: „Родина для кожної дитини: Уряд України та ЮНІСЕФ об'єднують зусилля, щоб якомога більше дітей знайшли свою сім'ю“ (02.06.2023), „У кожній громаді має бути спеціально навчена патронатна родина“ (12.06.2023), „Україна для кожної дитини“: в Україні презентували проект Стратегії забезпечення права кожної дитини на зростання в сімейному оточенні“, „Інтереси дитини – це інтереси всієї України, – Олена Зеленська“ (21.11.2023), „Фундація Олени Зеленської в межах ініціативи „Різдво на порозі“ привітала всі прийомні родини України“ (25.12.2023) та інші. Статті відповідної тематики також публікуються на веб-сайтах органів виконавчої влади, у місцевих інтернет-виданнях та в інших засобах масової інформації, зокрема: „Ініціативна сім'я із Тального провела табір для дітей у селі“ (інтернет-видання „Про все“ , 25.07.2023), „Чути дітей: при Міністерстві соціальної політики відкрили Національний офіс дітей та молоді“ (інтернет-видання „Про все“, 14.08.2023), „Побудували хату, аби всім вистачило місця: на Черкащині родина виховує сімох прийомних дітей“ (обласний телеканал „Суспільне Черкаси“, 29.08.2023), „Щоб діти мали щасливе дитинство. На Золотоніщині енергетик разом з дружиною створив патронатну родину“ (інтернет-видання „Про все“, медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 06.10.2023), „У Черкасах 6 тисяч категорійних дітей отримають новорічні подарунки“ (інформаційна агенція „18000“, інтернет-видання: „Вичерпно“, „Про все“, 30.11.2023), „Україна для кожної дитини“: анонсовано запуск державної онлайн-платформи про усиновлення“ (медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 25.12.2023) тощо.
		2) проведення інформаційно-просвітницької кампанії, спрямованої на розвиток та підтримку сім'ї,	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Управління культури та охорони культурної спадщини; Управління освіти і	В інформаційному просторі Черкаської області активно висвітлено тему збереження традиційних сімейних цінностей, свідомого народження та виховання дітей, підвищення соціального захисту сімей, запобігання та протидії домашньому та насильству за ознакою статі. У закладах освіти області з метою формування у дітей

		збереження орієнтації населення на сімейний спосіб життя;	науки; ОЦСССДМ; райдержадміністрації; міськвиконкоми(за згодою); ОТГ(за згодою); громадські організації (за згодою)	ціннісного ставлення до сім'ї, родини, людей, виховання шанобливого ставлення до батьків, сімейних традицій, піклування про молодших і старших членів сім'ї, щорічно проводяться сімейні (родинні) свята та виховні заходи до Міжнародного Дня сім'ї (15 травня) та Дня сім'ї в Україні (8 липня). Діти створюють родовідні дерева, малюють своїх рідних на конкурс „Щаслива родина“, „Щаслива родина – душа України“, створюють проекти: „З родини йде життя дитини“, „Моя дружна родина“. Разом з цим проводяться виховні години: „Без родини - немає України“, „Про що розповідає сімейний альбом“, „Світ захоплень моєї родини“, „Квітни моя родино!“; сімейні свята: „Тато, мама, я - спортивна сім'я“, „Миттєвості сімейного щастя“, „Родина, родина... Від батька до сина“ тощо. З метою реалізації засад державної сімейної політики, підготовки учнівської молоді до сімейного життя, здобуття практичних навиків приготування та оформлення страв, популяризації моральних і культурних цінностей сім'ї, утвердження позитивного іміджу сімейного життя відділом молоді та спорту управління освіти, молоді та спорту для учнів ДНЗ „Центр підготовки та перепідготовки робітничих кадрів“ організовано та проведено конкурсу „Шеф – кухар“ до Дня кухаря в Україні. Переможці та учасники отримали грамоти та пам'ятні подарунки. Протягом 2023 року відділом психологічного забезпечення та соціально-гуманітарної роботи центру забезпечення діяльності Головного управління ДСНС України у Черкаській області здійснювалися заходи щодо сприяння психічного здоров'я молодих людей, формування внутрішньої культури їх взаємин у сім'ї та соціальному середовищі; репродуктивного здоров'я молоді, популяризації серед молоді знань з безпеки життєдіяльності, що включали лекційні заняття, майстер-класи, тренінги щодо допомагають відновити свій психологічний стан, заняття у рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я „Ти як?“. Загалом було проведено 157 заходів щодо: зміцнення психічного здоров'я та популяризації серед молоді знань з безпеки життєдіяльності
--	--	---	--	---

				На офіційному веб-порталі Черкаської обласної державної адміністрації розміщено матеріали відповідної тематики, зокрема: „Радість в очах дітей – це теж перемога! – Igor Табурець“ (16.06.2023), „Понад 1300 дітей із батьками з 218 великих прийомних родин відпочили в Карпатах завдяки Olena Zelenska Foundation“ (16.08.2023), „В Україні створили Державну службу у справах дітей“ (03.10.2023) та інші. Статті відповідної тематики також публікуються на веб-сайтах органів виконавчої влади, у місцевих інтернет-виданнях та в інших засобах масової інформації, зокрема: „Сім'ї з дітьми одержали гуманітарну допомогу від фундації Олени Зеленської“ (інтернет-видання „Сміла UA“, „Мінсоцполітики: Держава запустила програму «Оздоровлення» (медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, інтернет-видання „Про все“, 04.06.2023), „Планета дитинства“: в Черкасах працює денний літній табір“ („Центр черкаських медіа“, 07.06.2023), „Радість в очах дітей – це теж перемога! – Igor Табурець“ (інформаційна агенція „18000“, 16.06.2023), „У Черкасах відкрили табір для переселенців і місцевої молоді“ (інформаційна агенція „18000“, інтернет-видання: „Вісті Черкащини“, „Прочерк“, обласний телеканал „Суспільне Черкаси“, 20.06.2023), „У Кам'янці реалізовується міська Програма оздоровлення та відпочинку дітей“ (інтернет-видання „Провінція“, 04.07.2023), „Триває сезон оздоровлення черкаських дітей пільгових категорій у санаторії „Карпати“ („Центр черкаських медіа“, 25.07.2023), „Понад 1300 дітей з прийомних родин відпочили в Карпатах завдяки Olena Zelenska Foundation“ (інтернет-видання „Про все“, 16.08.2023), „Виконком розширив перелік категорій дітей, які мають право на оздоровлення та відпочинок за рахунок бюджету“ (інтернет-видання „Провінція“, 22.08.2023), „У Черкасах дітям із вразливих категорій влаштували свято“ (інтернет-видання „Про все“, 29.08.2023), „Виплати, пільги і безкоштовне оздоровлення: яку допомогу надають багатодітним сім'ям“ (інтернет-видання „Нова Доба“, 03.09.2023), „Сім'ї з дітьми можуть оформити допомогу від держави на порталі Дія: нові соціальні послуги“ (медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 07.09.2023), „Дружина Зеленського опікується ще однією
--	--	--	--	--

				багатодітною родиною на Черкащині" (інтернет-видання „Вісті Черкащини“, обласний телеканал „ВІККА“, 08.09.2023), „Одиноким батькам і тим, які усиновили дитину, передбачена грошова допомога“ (інформаційна агенція „18000“, 18.12.2023) тощо.
		3) підготовка та видання інформаційних збірників з питань сім'ї, підготовки молоді до життя в подружжі, усвідомленого батьківства тощо	Управління облдержадміністрації: у справах сім'ї, молоді та спорту; Управління культури та охорони культурної спадщини; Управління освіти і науки; ОЦСССДМ; райдержадміністрації; міськвиконкоми(за згодою); ОТГ(за згодою); громадські організації (за згодою)	У рамках курсів підвищення кваліфікації, з метою подальшого впровадження у професійній діяльності педагогів, фахівцями навчально-методичного центру психологічної служби комунального навчального закладу „Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради“ (далі - КНЗ „ЧОПОПП“) активно запроваджуються програми з питань сім'ї, підготовки молоді до життя в подружжі, усвідомленого батьківства тощо: „Повага дією“ („Operation Respect Ukraine“), програма тренінгових занять „Не смійся з мене“, програма виховної роботи з учнями „Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція“.
		4) виготовлення та розміщення зовнішньої реклами (плакати, буклети, сітілайти, бігборди), спрямованої на розвиток та підтримку сім'ї, збереження орієнтації населення на сімейний спосіб життя; популяризація моделі „доброї батька“ та запобігання домашнього насильства	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту; Управління культури та охорони культурної спадщини; Управління освіти і науки; ОЦСССДМ; Служба у справах дітей облдержадміністрації; райдержадміністрації; міськвиконкоми(за згодою); ОТГ(за згодою);	У 2023 році проведено 500 заходів щодо профілактики домашнього насильства та насильства за ознакою статі, в яких взяли участь 6614 учасників та 322 заходи щодо профілактики жорстокого поводження з дітьми – 3301 учасник. Розповсюджуються буклети, листівки, плакати, спрямованої на розвиток та підтримку сім'ї, запобігання домашнього насильства, висвітлюють зазначену інформацію на офіційних веб-сайтах обласної, районних державних адміністрацій, сільських, селищних, міських рад територіальних громад, у засобах масової інформації, соціальних мережах. Засобом масової інформації регулярно надаються інформація щодо відповідального батьківства, попередження жорстокого поводження, дотримання прав дітей, можливості звернення постраждалих дітей до організацій та установ, які працюють у галузі захисту прав та інтересів дітей, контакти гарячих ліній.

громадські організації (за згодою)

На офіційному веб-порталі Черкаської обласної державної адміністрації розміщено матеріали відповідної тематики, зокрема: „Якщо ви постраждали від домашнього насильства або стали його свідком – не мовчіть! Телефонуйте на „гарячу лінію“ 1547“ (26.01.2023), „Насильство за ознакою статі не можна толерувати: куди звертатися і що робити, якщо ви стали жертвою чи свідком“ (03.02.2023), „Методи протидії домашньому насильству розглянули на комісії в ОВА“ (17.03.2023), „Уряд виділить субвенції для створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства“ (13.06.2023), „В Україні запустили онлайн-курс з протидії домашньому насильству“ (27.07.2023), „В Україні стартує акція „16 днів проти насильства“ (24.11.2023), „В Україні запустили загальнонаціональну кампанію „Зроби крок. Чуйність перемагає насильство“ (28.11.2023), „16 днів проти насильства: пам'ятайте – насильству немає виправдання“ (11.12.2023) та інші.

Статті відповідної тематики також публікуються в місцевих засобах масової інформації, на веб-сайтах органів виконавчої влади, місцевих інтернет-видань, зокрема: „На канівчанку склали протокол за те, що сварила і побила дитину“ (інтернет-видання „Про все“, 04.01.2023), „Мобільна бригада надаватиме соціально-психологічну допомогу жителям однієї з громад Черкащини“ (інтернет-видання „Вичерпно“, 11.01.2023), „Жителя Черкащини засудили за сексуальне насильство над дітьми“ (інформаційна агенція „18000“, 12.01.2023), „До громадських робіт засуджено жителя Монастирищини за психологічне насильство над дружиною“ (інтернет-видання „Провінція“, обласний телеканал „ВІККА“, 27.01.2023), „Уманчанину присудили громадські роботи за домашнє насильство“ (інтернет-видання „Про все“, інформаційна агенція „18000“, „Центр черкаських медіа“, 27.01.2023), „Якщо ви постраждали від домашнього насильства або стали його свідком – не мовчіть“ (медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 03.02.2023), „Шанс на порятунок. Як у Черкасах допомагають постраждалим від насильства жінкам під час війни?“ (інформаційна агенція „18000“, інтернет-видання „Сміла UA“, 08.02.2023), „На Черкащині парубки підпалили чоловіка й

				опублікували відео з ним в інтернет" (інформаційна агенція „18000“, інтернет-видання „Провінція“, „Центр черкаських медіа“, 13.02.2023), „Кам'янську молодь вчили протидіяти насильству у стосунках“ (інтернет-видання „Прочерк“, 21.02.2023), „Роботодавців Черкас попереджено про недопущення дискримінації працівників“ (інтернет-видання „Прочерк“, 26.02.2023), „Міфи і факти про аб'юз: черкаська молодь говорила про насильницькі стосунки“ (медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 26.02.2023), „У громаді на Звенигородщині переселенця притягнули до відповідальності за психологічне насильство“ (інтернет-видання „Вісті Черкащини“, 13.03.2023), „На Черкащині діють мобільні бригади соціально-психологічної допомоги“ (інтернет-видання „Нова Доба“, 15.03.2023), „Понад шість тисяч звернень про домашнє насильство зафіксували на Черкащині за минулий рік“ (інтернет-видання „Вичерпно“, 17.03.2023), „Методи протидії домашньому насильству розглянули на комісії в ОВА“ (інтернет-видання „Прочерк“, 17.03.2023, медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 19.03.2023), „Як в Україні допомагають жінкам, які пережили сексуальне насильство під час війни“ (інформаційна агенція „18000“, 20.03.2023), „У Кам'янці молоді вивчала гендерні питання“ (інтернет-видання „Прочерк“, 30.03.2023), „Уманські поліцейські розповіли школярам про булінг та кібербулінг“ (інтернет-видання „Прочерк“, 12.04.2023), „У Черкасах з'явився автомобіль для надання соціально-психологічної допомоги“ (інформаційна агенція „18000“, інтернет-видання „Вичерпно“, 29.05.2023), „На Черкащині відкрили цілодобовий кабінет для жінок, які постраждали від насилля“ (інтернет-видання „Нова Доба“, 13.06.2023), „В Україні запустили онлайн-курс з протидії домашньому насильству“ (медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 28.07.2023), „Про запобігання та реагування на сексуальне насилля говорять у Черкасах“ (інтернет-видання: „Прочерк“, 02.08.2023, „Провінція“ „„Про все“, медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 03.08.2023), „В поліції області відбулася координаційна зустріч з питань протидії домашньому насильству“ (інтернет-видання „Прочерк“, 28.08.2023), „У Черкасах починають облаштовувати муніципальний кризовий центр“ (інформаційна агенція „18000“,
--	--	--	--	---

				31.08.2023), „У Черкасах розпочато роботи з облаштування кризового центру для жертв домашнього насильства“ (інтернет-видання: „Прочерк“, „Провінція“, медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 01.09.2023), „Сексуальне насильство, як зброя агресора проти української нації. Як ми можемо допомогти?“ (інтернет-видання „Нова Доба“, 03.10.2023), „У Черкасах поліцейські розповідали дітям про подолання насильства“ (інтернет-видання „Прочерк“, 28.10.2023), „На Черкащині стартувала акція „16 днів проти насильства“ (інтернет-видання „Нова Доба“, 26.11.2023), „Правоохоронці Черкащини розповідають дітям, як протидіяти домашньому насильству“ (медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 28.11.2023), „Увага до проблеми насильства: в центрі Черкас з’явився маршрут „Кроки до допомоги“ (інформаційна агенція „18000“, інтернет-видання „Прочерк“, 29.11.2023), „Протидія насильству і булінгу: для уманських школярів правоохоронці провели лекцію“ (медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 30.11.2023), „Черкаські поліцейські провели акцію проти домашнього насильства“ (інтернет-видання „Провінція“, 01.12.2023), „Для майбутніх психологів правоохоронці провели лекцію щодо протидії домашньому насильству“ (інтернет-видання „Прочерк“, 05.12.2023), „Черкаські правоохоронці долучилися до Всеукраїнської акції „16 днів проти насильства“ (інтернет-видання „Вичерпно“, обласний телеканал „ВІККА“, 08.12.2023), „У Черкасах відкрили безпечний простір для жінок міста“ (інтернет-видання: „Прочерк“, „Про все“, медіагрупа „Нова Молодь Черкащини“ – „Дзвін“, 08.12.2023, обласний телеканал „Суспільне Черкаси“, 10.12.2023) тощо.
		5) проведення щорічних регіональних тематичних семінарів з питань сім’ї	Управління у справах сім’ї, молоді та спорту; Управління культури та охорони культурної спадщини; Управління освіти і науки; ОЦСССДМ; Служба у справах дітей	Навчання педагогічних працівників із питань підтримки сім’ї та родини, роботи з батьками учнів здійснювалося під час семінарів, вебінарів, інтерв’їз, воркшопів, практикумів тощо. Протягом 2023 року методистами КНЗ „Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради“ (далі – інститут) впроваджувалася 15-годинна програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників „Психосоціальна підтримка ментального здоров’я та благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики“. Протягом жовтня-

			облдержадміністрації; райдержадміністрації; міськвиконкоми (за згодою); ОТГ(за згодою); громадські організації (за згодою)	грудня 2023 року навчанням охоплено 2048 педагогічних працівників закладів освіти області та 1124 керівники закладів освіти. У рамках означеної курсової підготовки розглянуто теми: „Команда екстреної допомоги та картографування кіл вразливості та кіл підтримки. Практичні інструменти для системного втручання після надзвичайної події“, „Безпечне освітнє середовище. Практики підтримки благополуччя дітей і педагогів“, де зокрема порушувалися питання збереження сімейних цінностей та формування в школярів відповідального ставлення до них. Протягом II півріччя 2023 року на базі КНЗ „Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради“ здійснено комплексну курсову підготовку 102 працівників психологічної служби. Важливо, що серед курсантів-психологів цього року були фахівці професійно-технічних закладів освіти, центрів реабілітації для осіб з інвалідністю, обласного центру соціально-психологічної реабілітації дітей.
		б) проведення щорічних свят та культурологічних акцій з питань сім'ї	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту; Управління культури та охорони культурної спадщини; Управління освіти і науки; ОЦСССДМ; Служба у справах дітей облдержадміністрації; райдержадміністрації; міськвиконкоми(за згодою); ОТГ(за згодою); громадські організації (за згодою)	В територіальних громадах області проведено заходи щодо відзначення свят, які пропагують сімейні цінності. У засобах масової інформації, соціальних мережах розповсюджено вітальні листівки, інформаційні буклети щодо пріоритетності усиновлення дітей. З метою забезпечення права кожної дитини на виховання в сім'ї службами у справах дітей проведено інформаційні заходи з нагоди Дня родини (8 липня), Дня усиновлення (17 вересня). Зокрема, 17.09.2023 з нагоди Дня усиновлення у Черкаському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені Т.Г. Шевченка організовано перегляд вистави „Дорога до сонця“ для усиновлених дітей, їх батьків, дітей, влаштованих під опіку, опікунів, піклувальників, прийомних родин, дитячих будинків сімейного типу, серед жителів області розповсюджено інформаційні листівки. До дня сім'ї проведено свято „Сім'я – храм любові та добра“ в якому взяло участь 300 учасників та учасниць із числа сімей, які опинились в складних життєвих обставинах, прийомні сім'ї, сім'ї

опікунів та піклувальників а також дитячі будинки сімейного типу. На учасників та учасниць чекала: анімаційна програма, гуманітарна допомога, шоу мильних бульбашок, творчі майстер класи.

До Дня усиновлення Черкаським міським центром соціальних служб організовано захід для усиновлювачів, опікунів, прийомних батьків, батьків-вихователів „Родинне коло“, під час якого проведено арт-терапевтичне заняття для прийомних дітей, дітей-вихованців; анімаційну програму для дітей молодшого віку та групу взаємопідтримки для батьків. В заході взяло участь 60 дітей із 8 прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.

30 жовтня 2023 року Черкаським міським центром соціальних служб організовано захід „Дари осені“ для дітей та батьків з сімей, які опинились в складних життєвих обставинах в рамках якого проведено тренінгове заняття для 27-ми батьків „Батьківство як дар“, а для 32-х дітей проведено арт-терапевтичне заняття „Кольорові барви“. В рамках заходу 63 родини отримали гуманітарну допомогу (продуктовий набір, одяг та взуття). Також для батьків, які отримують послуги у Черкаському міському центрі соціальних служб проведено цикл тренінгів із підвищення батьківського потенціалу за програмами „12 місяців“ та „Слова ранять“. Протягом жовтня-грудня в зазначених тренінгових заняттях взяли участь 48 батьків.

28.12.2023 Черкаський міський центр соціальних служб у співпраці із Черкаською обласною організацією Товариства Червоного Хреста організували новорічне свято для 48 дітей ВПО, які отримали набори для творчості від Canadian Red Cross, новорічні ковдри та святкові пляшки напою Кока-Кола.

У закладах освіти області з метою формування у дітей ціннісного ставлення до сім'ї, родини, людей, виховання шанобливого ставлення до батьків, сімейних традицій, піклування про молодших і старших членів сім'ї, щорічно проводяться сімейні (родинні) свята та виховні заходи до Міжнародного Дня сім'ї (15 травня) та Дня сім'ї в Україні (8 липня). Діти створюють родовідні дерева, малюють своїх рідних на конкурс „Щаслива родина“, „Щаслива родина – душа України“, створюють проекти „3 родини

				йде життя дитини“, „Моя дружня родина“. Разом з цим проводяться виховні години: „Без родини - немає України“, „Про що розповідає сімейний альбом“, „Світ захоплень моєї родини“, „Квітни моя родино!“; сімейні свята: „Тато, мама, я - спортивна сім'я“, „Миттєвості сімейного щастя“, „Родина, родина... Від батька до сина“ тощо.
2.	Підготовка молоді до подружнього життя, народження і виховання бажаних дітей у сім'ях, підготовка подружжя до майбутнього батьківства та відповідального батьківства у вихованні дітей	1) проведення заходів спрямованих на підготовку сімей до відповідального батьківства	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту, Управління охорони здоров'я; Черкаський обласний молодіжний ресурсний центр; Управління освіти і науки; ОЦСССДМ, Служба у справах дітей облдержадміністрації; райдержадміністрації; міськвиконкоми (за згодою); ОТГ(за згодою); громадські організації (за згодою)	Фахівцями Черкаського міського центру соціальних служб організовано та проведено 12 інформаційних зустрічей „Послуга патронату над дитиною“ в центрі зайнятості, якими охоплено 157 осіб. Також розповсюджувались інформаційні матеріали. З метою з підвищення батьківського потенціалу забезпечено проведення 14 тематичних заходів для 130 батьків, в тому числі мотиваційні бесіди та тренінгові заняття. Серед таких варто зазначити тренінги „Конструктивне вирішення конфліктів“, „Слова ранять, або як уникати крику, насмішок та образ до дитини“, інтерактивне заняття „Батьківство як дар“. Також забезпечено проведення тематичних груп взаємодтримки для осіб з числа прийомних батьків та батьків вихователів і для матерів, які мають статус ВПО та проживають у тимчасовому притулку для ВПО. Службами у справах дітей проведено роз'яснювальну роботу серед батьків, які ухиляються від виконання покладених на них обов'язків, а діти знаходяться на обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.
		2) сприяння зміцненню психічного здоров'я молодих людей, формування внутрішньої культури їх взаємин у сім'ї та соціальному середовищі; репродуктивного здоров'я молоді, популяризації серед	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту, Управління охорони здоров'я; Управління освіти і науки; Департамент цивільного захисту населення, Управління ДСНС у Черкаській області; Черкаський обласний	Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації спільно з Черкаським обласним молодіжним ресурсним центром з серпня 2023 регулярно проводяться безоплатні консультації психолога для молоді. Фахівцями Черкаського міського центру соціальних служб у співпраці з ГО „Соціально орієнтований компас“, за підтримки Української освітньої платформи, реалізовано соціальний проєкт „Майбутнє починається сьогодні“, який має на меті проведення циклу тренінгів для підлітків з формування відповідального ставлення до стосунків. У тренінгах взяли участь 60 підлітків.

		молоді знань з безпеки життєдіяльності	молодіжний ресурсний центр; райдержадміністрації; міськвиконкоми (за згодою); ОТГ(за згодою); громадські організації (за згодою)	Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Черкаської області з початку 2023 року проведено 23 заходи що популяризації серед молоді знань з безпеки життєдіяльності (загальноосвітні заклади освіти, технікуми, заклади професійно-технічної освіти), в яких прийняли участь 1 100 осіб. Протягом 2023 року в рамках роботи постійно діючої Школи класного керівника для 162 педагогічних працівників проведено 8 занять, які об'єднані загальною темою „Створення безпечного освітнього середовища“. Профілактика та запобігання проявам насильства (булінгу, цькуванню)“. Метою діяльності Школи класного керівника є надання класним керівникам учнівських колективів закладів освіти знань, методів, прийомів щодо формування в школярів внутрішньої культури їх взаємин у сім'ї та соціальному середовищі; репродуктивного здоров'я молоді, популяризації серед молоді знань з безпеки життєдіяльності.
3.	Запобігання сімейному неблагополуччю та надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах	1) проведення навчальних семінарів, тренінгів з питань запобігання домашньому насильству із спеціалістами місцевих органів виконавчої влади, які працюють з особами, які постраждали від домашнього насильства та працівників органів внутрішніх справ	Черкаський регіональний центр підвищення кваліфікації, ГУНП в області (за згодою)	У Черкаському регіональному центрі підвищення кваліфікації до загальних професійних (сертифікатних) та спеціальних короткострокових програм підвищення кваліфікації включені тематичні модулі, спрямовані на зміцнення інституту сім'ї, запобігання сімейному неблагополуччю та надання допомоги сім'ям, які опинились у складних сімейних обставинах. Протягом 2023 року навчанням охоплено 229 публічних службовців: - у 1 кварталі 2023 року у межах загальної професійної (сертифікатної) програми для посадових осіб місцевого самоврядування були обговорені питання недопущення гендерно-орієнтованого насильства, запобігання сімейному неблагополуччю та надання допомоги сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах; забезпечення протидії домашньому насильству. Участь у навчанні взяли 40 посадових осіб місцевого самоврядування; - у 2 кварталі 2023 року у межах загальних короткострокових програм „Соціальне супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу“ та „Реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, захисту прав дітей, охорони материнства та дитинства“ обговорені питання зміцнення інституту сім'ї,

				запобігання сімейному неблагополуччю та надання допомоги сім'ям, які опинились у складних сімейних обставинах. Участь у навчанні взяли 154 публічних службовців; - у 4 кварталі 2023 року у межах загальної професійної (сертифікатної) програми для державних службовців категорій „Б“, „В“ обговорювались питання, спрямовані на розвиток та підтримку сім'ї та забезпечення запобігання домашньому насильству. Участь у навчанні взяли 35 державних службовців. Медичні працівники закладів охорони здоров'я області у жовтні-листопаді 2023 року взяли участь у тренінгу щодо надання першої психологічної допомоги постраждалим від гендерного зумовленого насильства (далі - ГЗН), клінічне ведення випадків сексуального насильства, ідентифікація постраждалих від ГЗН під час прийому у закладі первинної медико-санітарної допомоги та перенаправлення постраждалих до інших доступних для них сервісів включно з соціальними та юридичними послугами. Після проходження тренінгу працівники первинної медико-санітарної допомоги зможуть використовувати отримані знання та навички для надання якісної допомоги постраждалим від ГЗН в рамках своїх службових обов'язків.
		2) надавати соціальні послуги та, за необхідності, здійснювати соціальний супровід сімей та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, пов'язаних з домашнім насильством	ОЦСССДМ; Райдержадміністрації; міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою)	У 2023 рік до структур, які здійснюють заходи щодо попередження насильства в сім'ї, надійшло 10 881 звернення про випадки насильства в сім'ї, з них: 8 000 - від жінок, 2 399 - від чоловіків, 482 - від дітей, 19 - від осіб з інвалідністю. 11 осіб направлено на програму для кривдників, з них пройшло 3 особи. Винесено 17 обмежувальних приписів. Кількість термінових заборонних приписів становить 2 965. Кількість осіб, які перебувають на обліку з приводу вчинення насильства в сім'ї - 3 098 особа, зокрема, 403 жінки, 2 690 чоловіків, 5 дітей. Соціальним супроводом охоплено 64 сімей, 919 осіб охоплено соціальними послугами (з приводу вчинення домашнього насильства), 177 сімей направлено до центру соціально-психологічної допомоги. Здійснено 1710 заходів з питань запобігання та протидії домашньому насильству. У Черкаському міському центрі соціальних служб соціальних служб під соціальним супроводом перебуває 37 сімей, у яких відбувалося

				домашнє насильство. Протягом звітнього періоду фахівці із соціальної роботи управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради здійснили оцінку потреб 5355 осіб. Охоплено соціальними послугами 6585 сім'ї, в т.ч. 1032 сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах. Соціальним супроводом охоплено 97 сімей, консультуванням – 2196 сімей, інформуванням – 4497 сімей.
		3) забезпечити діяльність регіональних Координаційних рад з питань запобігання та протидії домашньому насильству	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою)	Для забезпечення міжвідомчої співпраці діє комісія Черкаської обласної державної адміністрації з питань координації дій щодо запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затверджена розпорядженням Черкаської обласної державної адміністрації від 10.11.2022 № 462. Проведено 1 засідання комісії, 4 засідання робочої групи. Рішенням виконавчого комітету Черкаської міської ради утворено координаційну раду та робочу групу з питань запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, до складу яких увійшли представники органів місцевого самоврядування, прокуратури, суду, Національної поліції, громадських об'єднань. Координатором заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі та забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків визначено заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Марину Гаркаву.
		8) проводити спільні тематичні рейди з метою своєчасного виявлення дітей, над якими вчинено насильство	ГУНП в області (за згодою), Служба у справах дітей облдержадміністрації, райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою)	З метою запобігання дитячій бездоглядності, вчинення дітьми правопорушень, виявлення дітей, яким необхідна допомога, службами у справах дітей сільських, селищних, міських рад ТГ спільно з працівниками відділів ГУНП України в Черкаській області протягом 2023 року проведено 1 434 рейди. Із 899 виявлених дітей 42 – повернено в сім'ю, 63 дитини влаштовано до обласних центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, 18 – до закладів охорони здоров'я. Обстежено 2 690 сімей, попереджено про відповідальність 1 687 батьків та ініційовано притягнення до

				відповідальності за неналежне виконання батьківських обов'язків. 282 батьків
		10) визначити потреби у створенні притулків для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, забезпечити їх утворення та функціонування.	райдержадміністрації, міськвиконкоми(за згодою), ОТГ(за згодою)	У Черкаській області діє 2 спеціалізованих притулки для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі в місті Черкаси, Умань. Також діють загальні заклади: комунальний заклад „Обласний центр соціально-психологічної допомоги“ Черкаської обласної ради, обласний соціальний центр матері та дитини для проживання жінок на сьомому-дев'ятому місяці вагітності та матерів з дітьми віком до 18 місяців, які опинилися у складних життєвих обставинах (у тому числі зазнали насильства в сім'ї), що перешкоджають виконанню материнського обов'язку; комунальні заклади „Черкаський обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей“ та „Обласний міжрегіональний центр соціально-психологічної реабілітації дітей у м. Умані“ Черкаської обласної ради. В рамках програми соціально-економічного і культурного розвитку м. Черкаси у 2023 продовжено реконструкцію будівлі для розміщення кризового центру для осіб, постраждалих від домашнього насильства та/або насильству за ознакою статі
		11) визначити потреби в утворенні мобільних бригад соціально-психологічної допомоги жертвам домашнього насильства і насильства за ознакою статі, забезпечити їх утворення та функціонування.	ОЦСССДМ, райдержадміністрації, міськвиконкоми(за згодою), ОТГ (за згодою)	У Черкаській області діє 11 мобільних бригад (Звенигородська, Ватутінська, Бабанська, Дмитрушківська, Уманська, Білозірська, Городищенська, Чигиринська, Степанецька, Канівська, Черкаська територіальні громади). Протягом 2023 року здійснено 255 виїздів, надано послуги 607 особам.
		12) спільно з працівниками наркологічної служби охорони здоров'я, служб у справах дітей райдержадміністрацій,	ГУНП в області (за згодою), райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою)	З метою запобігання вчинення дітьми правопорушень, виявлення неповнолітніх, які вживають спиртні напої, наркотичні засоби та схильні до протиправної поведінки працівники відділів ГУНП України в Черкаській області протягом 2023 року провели 1 434 рейди. Із 899 виявлених дітей 42 – повернено в сім'ю, 63 дитини влаштовано до обласних центрів

		міськвиконкомів, ОТГ проводити профілактичні рейди щодо виявлення неповнолітніх, які вживають спиртні напої, наркотичні засоби та схильні до протиправної поведінки.		соціально-психологічної реабілітації дітей, 18 – до закладів охорони здоров'я. Із 21 дитиною, які вживали спиртні напої, проведено профілактичну роботу.
		13) проведення обласної акції для дітей з багатодітних сімей „До школи з радістю“	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою)	У зв'язку з оголошенням в Україні воєнного стану та відсутністю фінансування Управління у справах сім'ї, молоді та спорту не проводило обласну акцію для дітей з багатодітних сімей „До школи з радістю“. У рамках акції „До школи з радістю“ працівники служби у справах дітей, сім'ї, молоді та спорту Золотоніської міської ради спільно зі старшим інспектором з відділу ювенальної превенції та поліцейським офіцером громади відвідали 35 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та вручили символічні подарунки у вигляді шкільного приладдя.
		14) проведення обласної акції „Чудо творить Миколай“	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	6 грудня 2023 року Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту проведено обласну акцію „Чудо творить Миколай“ у Черкаському навчально-реабілітаційному центрі Черкаської обласної ради (м. Чигирин). Вихованців Центру зі святом привітав начальник Управління Іван Солодкий. Діти взяли участь у концертно-розважальній програмі та переглянули новорічну виставу „Йшла собака через міст“ у виконанні артистів Черкаського академічного театру ляльок Черкаської обласної ради. У Тимчасовому притулку для сімей з дітьми організовано новорічний майстер-клас для 48-ми дітей ВПО, які мешкають в шелтері. До Дня святого Миколая у Черкаському міському центрі соціальних служб відбулися святкові активності для 11 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Захід організовано у співпраці з Управлінням патрульної поліції в Черкаській області.

				06 грудня 2023 року артисти міського будинку культури підготували повчальну виставу для дітей Золотоніської громади. Залучено 250 дітей з числа соціально незахищених категорій. Золотоніський центр надання соціальних послуг традиційно привітав дітей з особливими фізичними потребами.
		15) проведення новорічно-різдвяного свята для дітей соціально незахищених категорій	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою)	До новорічних та різдвяних свят 28.12.2023 року для 36-ти дітей, які опинились в складних життєвих обставинах та 18 дітей, які постраждали внаслідок військових дій та збройного конфлікту Черкаським міським центром соціальних служб організовано новорічне свято „Ялинка єдності“ та вручено новорічні солодкі подарунки. 08.12.2023 у Тальнівському НВК проведено свято для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, батьки яких загинули у ході бойових дій до Дня Святого Миколая. Для всіх дітей громади проведено новорічне свято на якому привітати дітей сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, які проживають в прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, під опікою, піклуванням, дітей із сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, дітей військових у яких від воєнних дій загинув один із батьків та було вручено новорічні подарункові набори цукерок.
		16) проведення заходів з нагоди Міжнародного Дня захисту дітей	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Служба у справах дітей облдержадміністрації	У День захисту дітей, в рамках проведення обласної акції „Не залишати без уваги жодної дитини“ керівництво обласної державної адміністрації, керівники структурних підрозділів обласної державної адміністрації, підприємств, установ і організацій відвідали дитячі заклади різного типу, привітали дітей, вручили подарунки – оргтехніку, м'які меблі, килимове покриття, електричні прилади для косіння трави, освітлювальні прилади, спортивний інвентар, фінансову допомогу, розвиваючі ігри, набори для творчості, іграшки, подарункові набори, канцтовари, засоби гігієни, солодощі, фрукти, напої. Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації 01 червня 2023 року організовано показ театральної вистави „Кицик-Мицик“ у виконанні акторів Черкаського академічного театру ляльок Черкаської обласної ради для вихованців комунального закладу „Черкаський навчально-реабілітаційний центр

				Черкаської обласної ради. Начальник Управління Іван Солодкий та відповідальний секретар відділення НОК в Черкаській області привітали вихованців зі святом та вручили їм подарунки. У територіальних громадах області організовано відвідування родин внутрішньо переміщених осіб, сімей, які виховують дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, батьки, яких загинули в АТО/ООС, під час повномасштабної війни, родин з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, із врученням дітям солодошів, подарунків, благодійної допомоги. До дня захисту дітей фахівцями Черкаського міського центру соціальних служб було проведено соціально-мистецьку акцію „Намалюй мрію“ для дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Діти малювали власні мрії на гільзах від снарядів. Також в Тимчасовому притулку для ВПО проведено святкову програму для дітей, які мешкають в шелтері. У 2023 році службою у справах дітей Черкаської міської ради організовані та проведені 14 заходів для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах до Дня захисту дітей, у яких прийняла участь 931 дитина зазначених категорій.
4	Проведення інформаційно-просвітницької кампанії із запобігання та протидії домашньому насильству	1) сприяти реалізації проектів і заходів молодіжних, жіночих громадських організацій та об'єднань, які направлені на профілактику та попередження домашнього насильства та насильства за ознакою статі.	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту, Управління освіти і науки; ОЦСССДМ, Служба у справах дітей облдержадміністрації, ГУНП в області (за згодою), райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою)	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної адміністрації спільно з суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, проводить інформаційно-просвітницькі акції відповідної тематики. Черкаським міським центром соціальних служб реалізовано 2 проекти спрямовані на запобігання домашньому насильству „ГовориТи“ та „Нестереотипні“. У Черкаській області впродовжується Міжнародний проект ЮНІСЕФ-НаУКМА „Комплексна психосоціальна підтримка дітей, підлітків та сімей, що постраждали внаслідок військового конфлікту в Україні“, зокрема, програми спецкурсу підвищення кваліфікації педагогічних працівників: „Навички кризового консультування та розвиток психосоціальної стійкості до стресу у дітей“ та „Підготовка вчителів до розвитку життєстійкості/стресостійкості в дітей у закладі

				освіти". Крім цього впроваджується комплексна програма психосоціальної підтримки дітей та їх батьків „Безпечний простір“ (куратори - НаУКМА-УНМЦПКСР НАПНУ). Протягом січня-жовтня 2023 року працівниками НМЦПС інституту проведено навчальні тренінги та супервізійний супровід педагогічних працівників Черкаської області та інших областей України за програмою „Безпечний простір“ (онлайн та очний формати). За підтримки МГО „Центр розвитку молоді“, в місті було реалізовано молодіжний проєкт „Реагуй“. Його метою є привернення уваги молоді до проблем насильства, булінгу та інших негативних проявів у молодіжному середовищі через інструменти форум-театру.
		2) організовувати та проводити заходи щодо відзначення в області Всеукраїнської акції „16 днів проти насильства“	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту; Управління освіти і науки; Служба у справах дітей облдержадміністрації, ОЦСССДМ, ГУНП в області (за згодою), райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою), громадські організації (за згодою)	Щорічно, з 25 листопада по 10 грудня в області проводиться Всеукраїнська акція „16 днів проти насильства“, в рамках якої відбуваються різноманітні заходи в усіх районах та містах області. Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської ОДА проведено інформаційну кампанію в рамках обласної акції 16 днів проти насильства". У м. Черкаси, м. Сміла, м. Корсунь-Шевченківський Черкаського району, м. Звенигородка, Черкаської області розміщували 6 інформаційних бордів з мотиваційними закликами боротися з насильством, не терпіти, насильство – це не норма. У грудні 2023 ГО „Десяте квітня“ у партнерстві з Агенством ООН у справах біженців (УВКБ ООН) провели тренінгову програму для представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування в рамках проєкту „Захист внутрішньо переміщених осіб, постраждалих від конфлікту осіб та розширення можливостей спільнот“ із „Запобігання та протидії гендерно зумовленому насильству в умовах війни“ та засідання регіонального круглого столу „Ефективні практики взаємодії при реагуванні на випадки гендерно зумовленого насильства“ за підтримки Черкаської обласної військової адміністрації, де порушувалися питання запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі. Черкаським обласним центром соціальних служб організовано проведення настільної гри „Криголами“ у територіальних громадах області. Настільна гра підготовлена у межах програми UNFPA з

				протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству, що здійснюється за фінансової підтримки урядів Великої Британії та Канади, а також у співпраці з ГО „Інноваційні соціальні рішення“. 3 25 листопада по 10 грудня 2023 року у місті Черкаси проведений інформаційно-просвітницький захід, як частини Всесвітньої кампанії „16 днів активізму проти гендерно зумовленого насильства“. 29 листопада 2023 року проведена активність „Acting for survivors“. Фахівцями Черкаського міського центру соціальних служб (ЧМЦСС) залучили 20 освітян (-ок) до участі у „Креативній сесії за методикою Люше“. 37 осіб з числа соціальних педагогів/практичних психологів закладів загальної середньої освіти м.Черкаси взяло участь у тренінгу „Нестереотипна прокачка“. Також в рамках акції за ініціативи ЧМЦСС у 35 закладах освіти було проведено 33 інформаційні заходи для 744 педагогів(-инь) закладів освіти, з яких 129 чоловіків та 615 жінок; 110 соціально-профілактичних ігор „Рамка сприйняття“ для 2281 учнів та учениць закладів освіти; 30 соціальних акцій „Маніфест: тобі є що сказати“ в якій взяли участь понад 1189 учасників та учасниць освітнього процесу. Серед вихованців Черкаського та Уманського обласних центрів соціально-психологічної реабілітації дітей проведено тематичні заходи: інформаційні виховні години, конкурси малюнків, заняття з елементами тренінгу, перегляд та обговорення відеороликів: „Говори проти насильства“, „Ми проти насильства“, „Домашнє насильство: факти та цифри /освітній проект Дім /НЕ/ Безпеки“, „Розірви коло“, відеомесендж „Стоп-насильство над жінками та дітьми“, знайомство з чат-ботом „КІБЕРПЕС“, „Як працюють маніпуляції“, „Небезпечні онлайн-ігри“, „Як не стати жертвою торгівлі людьми. Що таке „Гаряча лінія?““, „Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе“, заняття з елементами тренінгу: „Колаж емоцій, або превенція агресивності та формування адекватного ставлення до себе та інших“, „Я маю право на дружбу. Поважаю себе, поважаю інших“, „STOP Булінгу!“, відеолекторій „Боротьба з насильством щодо жінок та дітей в Україні“.
--	--	--	--	--

				З метою надання соціально-психологічної допомоги дітям та їх батькам практичні психологи Центрів використовують профілактичну програму „Живи у злагоді з собою та іншими“, тілесні практики Руелли Франк, АРТ методики (арт-терапія, піскова терапія, ігрова та казкотерапії, музична терапія), Практика „Я можу!“ розроблена „Feniks“ – міжнародною командою психотерапевтів, що працюють з наслідками фізичного і психологічного насильства, війни, вимушеної міграції та іншими надзвичайними ситуаціями. У закладах освіти проведено заходи, зокрема тренінги та тренінгові заняття: „Ні“ насильству“, „Запобігання насильству“, „Формування безпечної поведінки у дітей“, „Людина – не товар“, „Попередження насильства“, виховні години та години спілкування: „Майбутнє без насильства“, „Ключові онлайн-навички безпечної поведінки в Інтернеті дітей шкільного віку у воєнні часи“, „Як протидіяти дискримінації та булінгу в умовах воєнного часу“, „Гендерна рівність“, „Види насильства та шляхи протидії“, „Що таке толерантність“, „Права людини у світі“, „Права та обов'язки“, „Сім'я – найбільша цінність!“ тощо; виставки плакатів, малюнків та книг: „Світ без насильства“, „Доброта врятує світ“, „Права людини у малюнках“, „Бути здоровим – модно!“, „Права і обов'язки дітей“. З батьківською громадськістю проведено тренінги за програмою „Без ляпасу: як з любов'ю та повагою визначати дитині кордони“, тренінгові заняття на тему: „Виховання без насильства“, „Повага до особистості дитини – основа відповідального батьківства“, „Батьківство в епоху цифрових технологій“, „Шляхи протидії торгівлі людьми“. Крім цього, працівники психологічної служби закладів дошкільної освіти впроваджують розвиту програму „КІКО і рука“, яка сприяє формуванню в дитини ціннісного ставлення до себе, свого тіла; навчають вихованців розпізнавати небезпеки, які можуть іти від дорослої людини поруч. Під час акції було проведено анкетування дорослих та підлітків із питань обізнаності проявів насильства, залучення дітей до експлуатації чи домашнього насильства, або ж випадків, коли діти могли стати свідками насильства за ознакою статі. Означені опитування здійснювалися в онлайн-режимі.
--	--	--	--	---

				У Черкаському районі з 25 листопада до 11 грудня 2023 року управлінням освіти, молоді та спорту, відділом культури, службою у справах дітей, центром соціальних служб, коледжами міста, закладами загальної середньої освіти організовано 89 різноманітних тематичних заходів, серед яких години спілкування, прес-діалоги, анкетування, акції, тренінги, дискусії, флешмоби, круглі столи.
		3) забезпечити у закладах освіти організацію та проведення за участю учнівської і студентської молоді, їх батьків профілактичних і просвітницьких заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству та виховання гендерної культури.	Управління освіти і науки облдержадміністрації; райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою), громадські організації (за згодою)	Протягом 2023 року значне місце в проведенні виховної діяльності з учнями та членами їх сімей посідає підтримка сімейних цінностей українських родин, зв'язок із дітьми, які виїхали за межі рідних населених пунктів через воєнну агресію. У ході просвітницької діяльності з батьками та дітьми проводилися сімейні консультації, зустрічі, семінари, родинні проєкти, пов'язані зі збереженням цінностей сімейних відносин та взаємопідтримки членів родини. Результати цієї роботи висвітлювалися на сайтах закладів освіти, в Інтернет-спільнотах закладів освіти та населених пунктів області. У закладах дошкільної освіти практичними психологами проводилася комплексна просвітницька та профілактична діяльність із формування нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки в родинних вихованців. Актуальним у воєнні часи стало питання попередження домашнього та сексуального насильства по відношенню до дитини. Тому працівники психологічної служби закладів дошкільної освіти впроваджували розвіткову програму „КІКО і рука“, яка сприяє формуванню в дитини ціннісного ставлення до себе, свого тіла; навчали вихованців розпізнавати небезпеки, які можуть іти від дорослої людини поруч. Окремо фахівці працювали із дітьми з вимушено переміщених родин, які могли мати досвід насильницьких дій по відношенню до себе або були свідками скоєння насильства по відношенню до інших людей; виявляли гострі негативні реакції на взаємодію з дорослими. Для батьків та рідних вихованців закладів дошкільної освіти працівники психологічної служби проводили різнопланову роботу, зокрема: інформування про ознаки та дитячі реакції на прояви насильства, батьківські консультації з питань подолання вікових дитячих криз через ненасильницькі форми взаємодії, практикуми

щодо формування шляхів побудови гармонійних родинних стосунків та недопущення проявів насильства між близькими людьми. Фахівцями Черкаського міського центру соціальних служб центру соціальних служб проведено 13 просвітницьких ігор „Міфи та факти про аб'юз“, 4 Тренінги „Розуміти та реагувати: аб'юз у стосунках“, 12 соціально-профілактичних ігор „Коло безпеки“, 5 соціальних ігор „Криголами“, тренінг „Форми домашнього насильства“. Охоплено 584 особи з числа учнів закладів середньої освіти та студентської молоді.

В закладах освіти продовжується створення служб порозуміння з числа школярів-старшокласників та впровадження медіації однолітків за принципом „рівний-рівному“, зокрема, шляхом проведення навчальних заходів для учасників освітнього процесу відповідно до освітньої програми „Базові навички медіатора в закладах освіти“. Діяльність служб порозуміння сприяла оволодінню підлітками навичок мирного розв'язання конфліктів, застосування прийомів мирного врегулювання сімейних проблем та непорозумінь із ровесниками. Програма схвалена для використання в закладах освіти Науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Міністерства освіти і науки України (протокол № 4 від 23.10.2018). Протягом звітного періоду до обласного проєкту долучилися 20 закладів освіти Черкаської області. У закладах освіти постійно проводяться просвітницькі заходи щодо запобігання та протидії домашньому насильству та виховання гендерної культури. Проведено 27 бесід, охоплено 515 осіб.

На базі КНЗ „Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради“ організовано та проведено тематичні курси підвищення кваліфікації для працівників психологічної служби: комплексні курси для соціальних педагогів закладів освіти (102 особи). Наразі 45 навчальних програм щодо попередження домашнього насильства, насильства за ознакою статі, булінгу впроваджуються у 46 закладах освіти області (охоплено 6204 учні). Обласним центром соціальних служб спільно з Черкаським національним університетом ім. Б. Хмельницького організовано триденне підвищення кваліфікації за

				спеціальною короткостроковою програмою для працівників закладів системи соціального захисту Черкаської області „Впровадження програм для кривдників, які вчиняють домашнє насильство“ (30 учасників).
		4) виготовляти та розповсюджувати соціальну рекламу щодо запобігання домашньому насильству.	ОЦСССДМ, райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою), громадські організації (за згодою)	Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської ОДА проведено інформаційну кампанію в рамках обласної акції 16 днів проти насильства". У м. Черкаси, м. Сміла, м. Корсунь-Шевченківський Черкаського району, м. Звенигородка, Черкаської області розміщували 6 інформаційних бордів з мотиваційними закликами боротися з насильством, не терпіти, насильство – це не норма. Фахівцями Черкаського міського центру соціальних служб розроблено та надруковано наступні інформаційні матеріали: – Буклет „Як розпізнати аб'юз“ – 1000 екз. – Єврофлаєр „Чек-лист здорових стосунків“ – 1000 ек. – Єврофлаєр „ОК не ОК: гендерні норми“ – 5000 ек. – Стікерпак „Нестереотипні“ – 3600 екз. Фахівцями Черкаського міського центру соціальних служб розроблено дві соціально-профілактичні авторські гри „Міфи та факти про аб'юз“ та „Рамка сприйняття“. Поширено інформаційні матеріали „Протидій домашньому насильству“, які розроблені системою безоплатної правової допомоги, серед клієнтів центру безоплатної правової допомоги, підопічних Центру надання соціально-психологічної допомоги „Ти не один (одна)“. Золотоніським міським молодіжним клубом журналістики, що функціонує при службі у справах дітей, сім'ї, молоді та спорту, були розроблені соціальні відеоролики з метою привернення уваги громади до проблеми порушення прав людини та механізмів їх захисту. Дані інформаційні матеріали поширювались на сайті клубу та у соціальних мережах.
		5) сприяти висвітленню в засобах масової інформації матеріалів, спрямованих на	Управління освіти і науки; Управління у справах сім'ї, молоді та спорту; Управління	Фахівцями Черкаського міського центру соціальних служб центру соціальних служб ініційовано 4 тематичні ефіри на „Українське Радіо: Черкаси“ на такі теми: – „Що таке гендерні норми та як вони толерують насильство“.

		формування нетерпимого ставлення громадян до насильницької моделі поведінки в приватних стосунках, зміцнення моральності, підвищення авторитету та стійкості шлюбу, формування високого престижу материнства та відповідального батьківства.	охорони здоров'я; Управління культури та охорони культурної спадщини; Служба у справах дітей облдержадміністрації; ОЦСССДМ; ГУНП в області (за згодою); райдержадміністрації; міськвиконкоми (за згодою); ОТГ (за згодою); громадські організації (за згодою)	– „Роль громади у руйнуванні гендерних стереотипів, які толерують насильство щодо жінок“ – „Непропорційний вплив насильства: чому ми частіше говоримо про постраждалих жінок та дівчат“ – „Чому профілактика насильства в громаді має бути пріоритетом“ Службою у справах дітей ОДА на власній сторінці у соціальній мережі фейсбук для привернення уваги та підвищення рівня обізнаності громадськості до проблем вчинення насильства у будь-яких його проявах поширено відеоролики, листівки „Ви повинні знати“, „Як діяти“, „Як уберегтися від сексуального насильства (під час війни)“, „Куди звертатись“. Службою у справах дітей м. Черкаси протягом 2023 року в ЗМІ надруковано 5 статей, 1 – радіорепортаж, а також здійснюються постійні публікації. Опубліковано матеріали на сайтах Черкаської ОВА, районних військових адміністрацій, ТГ, на сторінках у мережі Фейсбук, Телеграм щодо зміцнення моральності, підвищення авторитету та стійкості шлюбу, формування високого престижу материнства, відповідального батьківства, попередження жорстокого поводження, дотримання прав дітей, можливість звернення постраждалих дітей до організацій та установ, які працюють у галузі захисту прав та інтересів дітей, контакти гарячих ліній. У закладах освіти здійснюється інформаційно-просвітницька діяльність щодо захисту прав дитини, зокрема від випадків насильства: вона покладена на соціальних педагогів (369 працівників закладів освіти області) та педагогічних працівників, дотичних до правової освіти. Відповідно до повноважень та планів співпраці зі Службами у справах дітей та відділами освіти територіальних громад, педагогічні працівники беруть участь у громадському огляді стану проживання та розвитку дітей та підлітків у родинах вразливих категорій та таких, які перебувають у складних життєвих обставинах. Тим самим виявляють випадки ймовірного домашнього насильства, зокрема за ознакою статі. Подальшу роботу здійснюють органи правопорядку за законодавчою процедурою. Медичним персоналом закладів охорони здоров'я області
--	--	---	--	---

				розповсюджувалися буклети та пам'ятки серед населення області щодо формування нетерпимого ставлення громадян до насильницької моделі поведінки в приватних стосунках. зміцнення моральності, підвищення авторитету та стійкості шлюбу, формування високого престижу материнства та відповідального батьківства. Для зміцнення моральності високого престижу материнства та відповідального батьківства використовувалися місцеві засоби масової інформації. У закладах охорони здоров'я проводилися лекції по залученню партнерських та сімейних пологів, що сприяє збереженню орієнтації на сімейний спосіб життя. Працівниками „Клініки дружньої до молоді“ КНП „Жашківська багатопрофільна лікарня“ Жашківської міської ради проводилася інформаційно-просвітницька робота, спрямована на розвиток та підтримку сім'ї, збереження орієнтації населення на сімейний спосіб життя, підготовка молоді до відповідального батьківства, здорового способу життя. В соціальних мережах проводилися відеолекторії з питань планування сім'ї та роль сім'ї у вихованні здорової дитини.
		б) проводити профілактичну роботу серед вагітних жінок, матерів та членів їхніх сімей щодо провідної ролі сім'ї в утриманні та вихованні дітей, відповідального батьківства	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, міськвиконкоми (за згодою), ОТГ (за згодою)	Медичними працівниками акушерсько-гінекологічної та педіатричної служби закладів охорони здоров'я протягом звітного періоду проводилася інформаційно-просвітницька робота серед вагітних жінок, їх чоловіків щодо народження та виховання бажаних дітей у сім'ях, підготовки подружжя до майбутнього батьківства. У серпні 2023 року проводились розширені заходи щодо підтримки грудного вигодовування. Проводилася профілактична робота із запобігання та протидії домашньому насильству та виявлення неповнолітніх, які вживають спиртні напої, наркотичні засоби та схильні до протиправної поведінки. Із запобігання та протидії домашньому насильству.